

1585.

Qui cum hominibus dictae Artis convenit quod.

Camera munitur Arti scilicet decem millia.

Alia bis mille Arti donet.

Statuta Artis confirmet.

Præferantur mercatores Artis, in bonis debitorum sicut mercatores Ripæ.

Consules hujus temporis ad triennium confirmantur.

Pecunia penes eos exilat.

Consules utantur voto Assessoris in penis afflictivis.

pauperes, & miserabiles personæ, etiam vagabundæ utriusque sexus, hujus nostræ Urbis haberent, in quo se exercerent, & exercendo victum sibi compararent, Dilectum filium nostrum Prosperum, tituli S. Clementis Presbyterum Cardinalem de Sancta Cruce nuncupatum, desuper deputaverimus.

§.1. Et dilecti filii Alexander Capocelanus, & Fenizius Alfanus, Mercatores Lanæ, sese eidem obtulerint, & paratos esse dixerint, id onus, & hanc curam artis Lanæ, & illius exercitium in dictam Urbem introducendi, & ut panni ejusdemque generis conficiantur, curandi suscipere, sub iis conditionibus, capitulis, & statutis nimirum.

§.2. Quod per Camera nostram Apostolicam duodecim millia scuta eis mutuo, & in contanti (idonee per eos cauto de illis infra decem annos proxime venturos restituendis) darentur.

§.3. Et præterea alia mille scuta ex pecuniis ejusdem Cameræ ad satisfactionem, & seu commoditatem eorundem Alexandri, & Fenizii pro ædificio purgamenti, vulgo dicti il Purgo, quod dudum tempore Pontificatus sel. rec. Pii PP. V. Prædecessoris nostri, prope fontem Trivii de Urbe conceptum fuit, & tinctura, ac instrumentis ad dictam artem necessariis statim exponerentur, nec ipsi Alexander, & Fenizius ad horum mille, nec aliorum mille scutorum, quæ tempore prædicto pro eodem ædificio a dicta Camera data fuerent, aliter restituere tenerentur: sed ipsa bis mille scuta commodo, & beneficio dictæ artis omnino cederent.

§.4. Et statuta Collegii, sive societatis Mercatorum artis Lanæ hujusmodi necnon statuta, & alia præmissa ipsis confirmarentur.

§.5. Nec qui de dicta Arte essent, tenerentur pro eorum creditis concernentibus materiam, & exercitium Lanæ, atque tincturæ, ejusque membra decoctis debitoribus cum aliis creditoribus discutere: sed semper præferantur, prout, & quemadmodum Mercatores Ripæ præferuntur.

§.6. Distique Alexander, & Fenizius, ac pro tempore existentes Consules dictæ artis Lanæ ad tres annos proximos, & continuos confirmarentur, ut sic melius, & commodius ipsi formam, & modum introducendi artem, & exercitium Lanæ, atque tincturæ cum suis annexis, & dependentiis tradere, ac statuta Collegii, sive Societatis prædictæ ad usum, & observantiam reducere.

§.7. Nec prædicta duodecim millia, & alia mille scuta ipsis Alexandro, & Fenizio, per succedentes eis Consules, aut alios quoscumque dictæ artis auferri possent.

§.8. Quodque Consules hujusmodi pro tempore existentes quemcumque in ulla afflictiva poena, etiam in causa criminali, vel mixta abique voto assessoris ipsorum, ex omnibus qui de dicta arte extiterint, ad tempus eis bene visum eligendi condemnare nequiverint.

§.9. E contra vero, dicti Alexander, & Fenizius obligati essent dare lanam omnibus iis, qui voluerint tali exercitio vacare, observando statuta, ac præstita cautione de restituendo valore lanæ in termino ab ipsis Consulibus statuendo, ut sic capitale, & corpus perpetuo eidem Cameræ conferretur.

§.10. Insuper tenerentur prædicti Alexander, & Fenizius statim habitis dictis pecuniis incipere, facere, & conficere, ac fieri, & confici facere hic in Urbe pannos cujuscumque generis, & in specie conficere, & fabricare singulis annis, excepto primo anno dictorum decem quolibet reliquorum novem annorum, centum petias pannorum, ut dicunt, mixtorum, & quinquaginta pannorum exquisitorum, alias finorum, & vigintiquinque flameggiatorum nigrorum quadi de septuaginta in octuaginta, ut vocantur, Pannorum vero monachinorum, etiam vigintiquinque petias, & totidem rasciæ, ac petias quinquaginta sajettæ. Non possent autem ullo modo pannis flameggiatis, monachinis, rasciæ, & sajettis hujusmodi, lanam ex pellibus pecorum evulsam, quam alias appellat pelatam, adhibere, sub poena amissionis ipsorummet pannorum, & quinquaginta scutorum pro qualibet petia, & in fine cujuscumque anni docerent in Camera Apostolica se hujusmodi pannos conficisse sub restitutionis illico faciendæ earum pecuniarum, quas receperint, & aliis penis ad beneplacitum dictæ Cameræ, seu præsidium ipsius infligendis. Et casu quo monachini, & rasciæ, non ita expedite venderentur, possent de licentia tamen eorundem Præsidium Cameræ Apostolicæ tales pannos seu constitutionem ipsorum intermittere, & alios conficere, ita ut pecunia non remaneret inutilis, & pauperes haberent in quo se ad vitam sustentandam exercerent. Cum hoc tamen, quod dicti Alexander, & Fenizius teneantur continuo habere in eorum fundaco monachinos, rasciam, & alios pannos exquisitos, Romæ confectos, & elaboratos, & alias, ut in ipsis capitulis, conditionibus, & seu statutis plenius dicitur contineri. Quæ omnia per dictum Prosperum Cardinalem, ut supra a Nobis deputatum, approbata, & confirmata fuerant.

§.11. Propterea Nos exercitium hoc magis, ac magis promoveri peroptantes, ac dilectos filios Collegium, seu Societatem Mercatorum artis lanæ dictæ Urbis ad id excitare, eisdemque specialibus favoribus, & gratiis prosequi volentes, ac capitula, conditiones, & statuta hujusmodi rata habentes, illorumque omnium tenores, & qualitates pro expressis habentes, & Alexandrum, & Fenizium, ac mercatores prædictos, & eorum singulos a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & poenis a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum

AN. CH. 1585. Consules dent lanam omnibus huic exercitio vacantibus.

Certam pannorum qualitatem singulis annis conficere debeant.

Et modo idem Pontifex ordinationes prædictas, & etiam statuta Concilio Tridentino non contraria confirmat.

1585.

Consulibus concedit facultatem de statutis mutandi, & cognoscendi causas concernentes artem lanæ, etiam quoad Hebræos.

Consulibus concedit facultatem de statutis mutandi, & cognoscendi causas concernentes artem lanæ, etiam quoad Hebræos.

Clavula præservativa.

harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, capitula, & conditiones, ac nova hujusmodi, necnon vetera Collegii prædicti statuta, & ordinationes, felix regimen & gubernium ipsius Collegii, seu Societatis concernentia, ac alias licita, & honesta, nec sacris Canonibus, aut Concilio Tridentino contraria, quæ descripta sunt in quodam ejusdem Collegii libro in membrana manuscripto, & cooperituris ligneis corio rubro tectis compacto, cum quatuor non cartulatis, sic incipien. (Cum hoc sit, quod ex forma cujusdam statuti, ac finien. in hunc modum, & omnia sublinendo recipiant, & honores, & aliis 150. cartis, seu foliis cartulatis, ut præfertur, scriptis, & sic pro rubrica incipien. Incipiunt statuta Mercatorum artis lanæ, & deinde hæc verba subjunguntur. In nomine Dei Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, & ad honorem, &c. Quæ quidem verba nigro colore sine atramento sunt scripta, in fine autem ejusdem libri, videlicet ultimo fol. subsequens Notarii recognitionis finem facit. Die 21. Jan. 1574. D. Horatius Fuscus Notarius medio juramento tactis, &c. recognovit prædicta statuta esse Universitatis artis lanæ Urbis in forma auctoritate Apostolica per præfentes perpetuo approbamus, & confirmamus, suppletes singulos, tam juris, quam facti defectus, siqui desuper intervenerint.

§.12. Ac insuper, nunc, & pro tempore existentibus dicti Collegii Consulibus, ut in eorum Congregatione, statuta, & ordinationes prædictæ, toties quoties pro rerum, & temporum qualitate expediens fuerit, reformare, corrigere, & in toto, vel in parte mutare, & de novo condere: Ac de omnibus, & singulis causis, tam civilibus, quam criminalibus, seu mixtis, etiam ratione præteritorum lanæ artem concernentibus, juxta prædicta statuta, & ordinationes in futurum recognoscere, easque decidere, & terminare, ac etiam poenas per dicta statuta contra non observantes illa, aut alias imposita augere, seu immutare libere, & licite valeant. Ita quod causæ prædictæ per modernos, & pro tempore existentes dictæ Urbis Gubernatorem, & Senatorem, & Conservatores, aliosque Capitulos Judices, & ceteros etiam majores Magistratus quovis prætextu, vel colore reassumi non possint. Quodque dum ipsi Consules in unum convenerint, aut totum Collegium prædictum congregabunt, pro negotiis dictæ artis lanæ licentiam a dilectis filiis dictæ Urbis Conservatoribus petere minime teneantur, licentiam concedimus, & facultatem, eisdemque ad hunc effectum in Judicibus ordinarios idoneos, & competentes, coram quibus solis, qui dictam artem lanæ exeruerint, etiam pro creditis eorum ab Hebræis consequendis, non autem coram Urbis prædictæ Vicario, aut ejus Vicegerente, nunc, & pro tempore existente, vel quoquam alio conveniri, & ipsos Hebræos convenire debeant, perpetuo constituimus, ac deputamus.

§.13. Decernentes præfentes literas sem-

per, & in perpetuum ab omnibus ubique inviolabiliter observari, ac sub quibusvis similibus, vel dissimilibus gratiarum a Nobis & Successoribus nostris Romanis Pontificibus, Sedeque Apostolica pro tempore emanatis revocationibus, suspensionibus, limitationibus, derogationibus, aut aliis contrariis dispositionibus, sub quibuscumque tenoribus, & formis, & ad quorumvis instantiam, & etiam Motu proprio concessis comprehendere: sed semper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum, & validissimum statum restitutas, & de novo etiam sub data per eosdem Collegium, seu Societatem eligenda concessas, ac validas, & efficaces esse, & ceteri.

§.14. Et sic per quoscumque Judices, ordinarios, & delegatos, etiam Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiti debere, ac irritum, & inane quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§.15. Non obstantibus præmissis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon tam dictæ Urbis, quam aliarum quarumcumque Civitatum, & locorum dicti Status nostri mediate, vel immediate subsectorum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus: privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis quibusvis personis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac clausulis in contrarium forsan quomodolibet concessis. Quibus omnibus etiam si de illis specialis, specifica, & ad verbum expressa mentio habenda esset, illis alias in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romæ apud S. Petrum, sub Annulo Piscatoris die 18. Decembris 1585. Pontificatus nostri Anno I.

XXIV.

De visitandis certis hic statutis temporibus, Sanctorum Petri, & Pauli de Urbe liminibus &c. ab Episcopis, Patriarchis, & aliis Ecclesiarum Primatibus.

Isti Prælati Romano Pont. aut Congregationi Cardinalium super Interpretatione, & executione Concilii Tridentini instituta, de Statu suarum Ecclesiarum rationem reddunt, ut infra in Consil. Immenſa.

SIXTUS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI Ad perpetuam rei memoriam.

Romanus Pontifex, Beatissimi Petri Apostolorum Principis Successor, in altissima militantis Ecclesiæ specula, divina dispositione collocatus, ex credito sibi Apo-

1585.

Decretum irritans.

Clavula derogatorie.

D. P. An. I. 18. Decemb.

Procurium.

Apostolicæ servitutis officio omnium Ecclesiarum sollicitudinem habere, totiusque Dominici Gregis, qui unius sanctæ Catholice, & Apostolicæ Ecclesiæ per univversum Orb. terrarum diffusa, sacro ovili concluditur, curam gerere tenetur. Hujus vero tam gravis, & ingentis oneris, Angelicis plane humeris formidandi magnitudinem, ut facilius ferre posset, venerabiles fratres suos Catholicos Episcopos in partem sue sollicitudinis advocavit; qui tamquam seniores in populo Dei, pleni sapientiæ spiritu, in sua quisque pastoralis vigilia excubantes, illius supremi in terris pastoris immensos labores sublevent, in quo uno, Deo auctore, plenitudo residet potestatis. Nimirum, ut Episcoporum opere, & adjuvamento, ubique locorum gregis sibi commissi vultum agnosceret, & spiritualium ovium morbos intelligeret, curationesque adhiberet: atque ex sui muneris officio, perditam requireret, abiecta reduceret, confracta alligaret, infirma consolidaret, pinguia, & fortia custodiret: denique assiduis pastorum vocibus admonitas, de toto Ecclesiarum singularum statu certior redderetur, ne quicquam omnino illum lateret earum rerum, quas ad Dei gloriam augendam, ad Christianam religionem propagandam, ad animarum salutem procurandam necessario eundem scire. atque intelligere oportet, ut omnibus cognitis, & examinatis, pro ea, quæ sibi a Christo Domino tributa est, summa potestate, alia in vinea Domini Sabaoth evellat, alia plantet, alia ædificet, alia destruat, quemadmodum ex rerum, & temporum conditione salubrius in Domino viderit expedire.

Episcopi etc. ex antiquo instituto certis temporibus limina Apostolorum visitare curabant.

§.1. Ob quas sane causas jure optimo, & Spiritus Sancti instinctu, a sanctissimis Pontificibus Prædecessoribus nostris jam ab antiquissimis temporibus institutum est, & per multas ætates magno Ecclesiæ Dei comodo observatum, ut singuli Episcopi, Archiepiscopi, Primates, & Patriarchæ, certis præscriptis temporibus, per se ipsos, vel per certum eorum Nuncium, omni occasione seposita, Beatissimum Apostolorum Petri, & Pauli, qui hanc Almam Urbem suo sanguine consecrarunt, limina, tamquam fidei petram, & totius sacerdotalis unitatis fontem jure jurando se visituros pollicerentur, atque ita S. R. E. matris sue complexu recreati, & paterno Summi Pontificis colloquio roborati, ad Ecclesias suas regendas, alacriores, & instructiores redirent.

Sed variis ex causis hoc institutum refriguit.

§.2. Ceterum hæc tam salutaris, atque necessaria constitutio, partim antiqui humani generis hostis astutia, variis, etiam insurgentibus temporum calamitatibus, valde refriguit, aliis alia atque alia impedimenta prætextentibus, in grave animarum suarum periculum, & quibus præfunt, Ecclesiarum detrimentum. Nec vero dubitandum est, quod sine maximo animi mœnore commemorare non possumus, perniciosissimas hæreses, quibus multis jam annis, hominum peccatis ita promoventibus,

Ecclesia vexatur, & Christi Domini vestis dilaceratur, ex ejusmodi saluberrimæ visitationis intermissione partim ortas esse, partim latenti progressionem magnum incrementum accepisse. Nam si celeriter in ipso nascentis mali initio, ab ipsis Episcopis pro rei gravitate ad Romanum Pontificem relatum esset, sane illius providentia, & auctoritate, statim venenatæ stirpes ex agro Domini evulsæ essent, & diabolici ignis scintille subito oppressæ, atque rescindæ, in tot flammæ, & luctuosa incendia non erupissent.

§.3. Hæc, atque alia gravissima incommoda, cum primum ad summi Apostolatus apicem, meritis licet imparibus, Deo ita volente, vocati sumus, attentius considerantes, non solum ex intimis animi sensibus indoluimus, sed statim de adhibendo remedio, divina gratia adiutrice, cogitare cœpimus. Urget enim Nos Dei timor, & acres animo nostro stimulos, dies noctesque subicit, quemadmodum in tremendo illius iudicio, administrationis nostræ rationem reddamus. Nam si huic tanto malo, quod magis quotidie ingravescit, non occurramus, non possumus Nobis ipsis non valde timere, cum crebro in mentem veniant, & quasi aures nostras perfonent sacra ille voces comminationis, & terroris plenæ. Filii hominis speculatorem dedit domui Israel, & sanguinem ejus de manibus tuis requirit. Et quod Petro a Domino dictum est. Confirma fratres tuos. Et illud Apostoli Pauli, quod tanto magis ad Nos pertinet, quanto majorem præter ceteros, pastoralis officii curam sortiti sumus. Attendite vobis, & universo gregi, in quo vos Spiritus Sanctus posuit Episcopos regere Ecclesiam Dei, quam acquisivit sanguine suo. Quocirca eorumdem Prædecessorum nostrorum vestigiis inherentes, simulque modum, & temporum spatia Ecclesiarum earumdem Præfulibus, pro cuiusque intervallo, & locorum distantia moderantes, hæc perpetua Constitutione sancimus, decernimus, & mandamus, ut omnes Patriarchæ, Primates, Archiepiscopi, Episcopi, per univversum terrarum Orbem constituti a Nobis deinceps ordinandi, etiam si Cardinalatus honore præfulgeant, antequam manus consecrationis suscipiant, seu eis consecratis Pallium Beati Petri corpore sumptum tradatur, aut si ad aliam Ecclesiam transferantur, antequam illius regimini, & administrationi se immisceant, siquidem presentes in Curia fuerint, in manibus S. R. E. Diaconi Cardinalis ordine prioris, si vero absentes in manibus Antistitis, qui ad impendendum munus prædictum, aut ad tradendum Pallium hujusmodi a Sede Apostolica delegabitur, jurent juxta formulam in libro Cancellariæ Apost. quinterno appellato, nuper descriptam, se Beatissimum Apostolorum Petri, & Pauli limina, statutis in hac nostra Constitutione temporibus, personaliter, ac per se ipsos visituros, ac Nobis, & Successoribus nostris pro tempore existentibus Romanis

Hic ideo Pontifex præcipit omnibus Præfulibus ad Ecclesiam promovendis, aut transferendis, quod limina Apostolorum statim hinc temporibus visitare jurent, & etiam Pontifici de Pastoralis officii rationem reddere, & mandata Apostolica diligenter exequi.

Pon-

Pontificibus rationem reddituros de toto eorum pastoralis officio, deque rebus omnibus ad ipsarum, quibus præfunt, Ecclesiarum statum, ad Cleri, & Populi disciplinam, animarum denique, quæ illorum fidei credite sunt, salutem quovis modo pertinentibus, & vicissim mandata Apostolica recepturos, & quam diligentissime executuros.

Et legitime impediti, per certum Nuncium hæc adimplebunt.

§.4. Quod si legitimo impedimento detenti fuerint, jurent se prædicta omnia adimpleturos per certum nuncium ad id speciale mandatum habentem, de gremio suorum capitulorum, aut alium in dignitate ecclesiastica constitutum, seu alias personatum habentem, aut si hujusmodi hominem ecclesiastica dignitate, & personatu præditum non habeant, per dioecesanum sacerdotem, & si Clero careant, omnino per aliquem alium presbyterum, sacularum, vel regularem spectatæ probitatis, & religionis, de prædictis omnibus plene instructum. De hujusmodi autem impedimento docere debeant per legitimas probationes, ad dictum primum Diaconum Cardinalem, per supradictum Nuncium transmittendas.

Idem Pontifex hortatur, ut opera ipsorum Episcoporum, aut aliorum, a Sede Apostolica auxiliata, & subsidia petant.

§.5. Quin etiam Principes temporales, si quid pro eorum pietate, & erga hanc Apostolicam Sedem observantia Romano Pontifici voluerint significare, eosdem, sive Episcopos, sive alios, qui ab eis mittentur, fidos habeant nuncios, ac relatores, quorum opera, ab eadem Sede pro illorum dominiis, ditionibus, & rebus firmandis, ac stabilendis, & cum Dei, & sanctæ Religionis causa, sine qua tuto consistere haud possunt, coniungendis, opportuna sinderæ caritatis officia, consilia, atque subsidia expectare certo poterunt.

Tempus præfinitur omnibus Præfulibus ad expendendum hoc visitationis officium.

§.6. Ad hoc autem debitum visitationis officium commode explendum supradicti omnes Patriarchæ, Primates, Archiepiscopi, & Episcopi, Itali videlicet, vel ex Italicis Insulis, unde in Italiam commodius traici potest, veluti Siculi, Sardi, Corsi, & alii adiacentium Provinciarum Italiae, ac etiam Dalmatiæ, & Græcarum, quæ e regione ipsi Italiae, & Siciliae oris sunt, tertio anno, Germani vero, Galli, Hispani, Belgæ, Bohemi, Ungari, Angli, Scoti, Iberni, & ceteri omnes, qui in Europa sunt citra mare Germanicum, & Balticum, ac omnium Insularum Maris Mediterranei, quarto anno, & qui intra Europæ fines sunt, his Provinciis remotiores, ac etiam Africanæ littoribus nostris adversi, ac insularum Maris Oceani Septentrionalis, & Occidentalis Europe, & Africae citra continentem novi Orbis, tam qui nunc sunt, quam qui ad Catholicam fidem per misericordiam Dei aliquando redierint, quinto anno, Asiatici vero, & qui extra Asiam, & in aliis novis terris Orientalibus, Meridionalibus, Occidentalibus, & Septentrionalibus, tam in Insulis quam in continetibus, & denique in quibuslibet mundi partibus decimo anno iter suscipiant: & Deo concedente perficiant. Idemque inti-

tutum tertio quoque, quarto, quinto, & decimo anno repetant, & observent. Hæc autem aunorum spatia tempore suscepti muneris consecrationis, vel pallii traditionis, aut translationis, ut præfertur, incipiant. Quæ ne longius differatur, Volumus quod tempus qualecumque excursum alicui ex supradictis Præfulibus, quæ sive morte præventus, sive alia quacumque de causa ob non finitum tempus ei præscriptum dicta limina non visitaverit, ita illius successori effluxisse, & excurrisse intelligatur, ut termino ipso juxta Prædecessoris sui iusturandum completo debitam tunc visitationem quamprimum conficere teneatur.

Obedientiam Præfulibus indicit.

§.7. Hi vero ex supradictis Antistitibus, qui hæcenus ab hac sancta Sede ordinati sunt, aut dictum pallium ab ea susceperunt, aut ad aliam Ecclesiam translati sunt, prout cuique distantia locorum, & temporum intervalla præscripta sunt, ad supradicta omnia observanda a die publicationis presentis Constitutionis omnino teneantur. Jubeamus igitur in virtute sanctæ obedientiæ supradictis omnibus Antistitibus præsentibus, & futuris, ut visitationem prædictam, sibi, siquæ Ecclesiis adeo utilem, ac necessariam, juxta præscriptam formulam omnino conficiant.

Inobedientibus penam imponit.

§.8. Si vero, quod absit, non egerint, eos ab ingressu Ecclesiæ, ac etiam ab administratione, tam spiritualium quam temporalium, necnon a præceptione fructuum suarum Ecclesiarum, a Capitulis eorum omni exceptione, & mora cessante, interim libere exigendorum, & in opus fabricæ, seu ornamentorum Ecclesiæ emptionem, prout major exegerit necessitas, infundendorum, ipso facto tamdiu suspensos esse volumus, donec a contumacia resipiscentes relaxationem suspensionis hujusmodi a Sede prædicta meruerint obtinere.

Clausulas cõtrariarum derogatorias apponit.

§.9. Non obstantibus privilegiis, absolutionibus, indulgentiis, & aliis concessionibus de non visitandis liminibus ejusmodi quibuscumque Ecclesiarum Præfulibus, & per quoscumque Rom. Pon., ac etiam Nos, & dictam Sedem ex quibusvis causis, perpetuo, vel ad tempus, concessis, extensis, & innovatis, quæ omnia contra præmissa quicquam nolumus suffragari, aliisque contrariis quibuscumque. Ceterum Nos saluti, & conscientiæ securitati eorum Præfulum, qui ad hujusmodi visitationem obligati, eam contra iusturandum hucusque distulerunt, consulere volentes, eos singulos a perituri reatu, & a Canonice, Apostolicæque omnibus sententiis, quas propterea incurrerint, auctoritate presentium absolvimus, quos tamen pro excessu hujusmodi elemosynam, quantam, & cui, vel quibus eorum Confessarius statuerit applicandam, volumus erogare.

Exemplis etc. di jubet.

§.10. Quia vero difficile nimis esset, præfentes literas quocumque illis opus perferri, volumus quoque, ut earum exemplis, etiam impressis, manu Notarii publici, & sigillo personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ

tute obignatis, eadem prorsus adhibeatur fides, quae eisdem praesentibus, etiam in d. quinterno describendis haberetur, si essent exhibitae, vel ostensa.

Nulli ergo &c.

Dat. P. An. I. 20. Decemb.

Datum Romae apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicae, millesimo quingentesimo octuagesimo quinto, 13. Kal. Januarii, Pontificatus nostri Anno I.

XXV.

Innovatio festivitatis S. Nicolai de Tolentino, Ordinis Fratrum Eremitarum Sancti Augustini, duplici Officio die decima Mensis Septembris celebranda.

Canonizationem hujus Sancti. & suae Festivitatis primam institutionem. fecit Eugenius IV. ut in ejus Const. XXXVI. Licet. Tom. III. Par. III. fol. 55.

SIXTUSEPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Sancta Romana Universalis Ecclesia, quos Omnipotens Deus sicut Sol in conspectu suo fulgentes in Coelo coronat, pio cultu, & admirabili honore, per anni circuitum, die ut plurimum, quae eos ad Coelestia regna migrare contingit in terris voluit venerari, ut eorum Christianifideles gloriosa memoria incensit, & exemplis inflammati per exercitium bonorum operum, piis etiam suffragiis adiuti, divinae Majestatis gloriam in Sanctis suis agnoscerent, & ipsius beneficia promereri facilius valeant.

S. Nicolaus virtutibus, & miraculis clarus fuit.

§. 1. Ad hunc itaque laudabilem Sanctorum numerum B. Nicolaus Tolentinas, de cuius vita, conversatione, & sancta obdormitione in Domino Tolentinates gloriantur, regularia S. Augustini Eremitarum instituta amplexus, cum tanta vitae puritate, & integritate contendit, ut ipsius viri Sanctitas longe lateque per diversas Mundi regiones ad Indos usque Occidentales propagata, diffusaque sit.

Joannes XXII & Innocentius VI. illius Canonizationem ceperunt, & Eugenius IV. per fecit.

§. 2. Hunc itaque miraculorum signis, in quo inexhausta Dei benignitas, in vita ac post mortem operari voluit, adducti, feliciter Joannes XXII., & Innocentius VI. primo in numerum Sanctorum referre concurrerunt, & deinde pia mem. Eugenius IV. Romani Pontifices Praedecessores nostri eorumdem Sanctorum Catalogo solemniter adscripsit.

Postea omne schisma cessavit.

§. 3. Post cuius relationem inter numerum Sanctorum celeberrimum, maximumque illud miraculum extitit, quod Ecclesia Romana jam per annos amplius quinquaginta schismatum dissidiis graviter afflicta, hujus Beati viri meritis, & intercessione sublatis erroribus, pacem, praeter spem, summam consecuta est.

Hic Pontifex illius festum duplici officio agi jubet.

§. 4. Quare Nos, qui Ecclesiae Firmanae, in cuius Dioecesi Oppidum S. Angeli, ubi Sanctus ipse Nicolaus est ortus, consistit, in minoribus constituti praesumus, nomen & sanctitatem ipsius B. Nicolai dignis, quan-

tum nostra patitur infirmitas, honoribus decorare volentes, hac praesenti nostra Constitutione mandamus, ut ejusdem B. Nicolai Confessoris gloriosi dies festus 4. Idus Septem. pie agatur, duplicique posthac, & proprio, & ubi propria non erunt, de Communi Confessorum non Pontificum officio per cunctas totius Christiani Orbis Ecclesias singulis annis perpetuis futuris temporibus celebretur, & in Calendario Romano cum duplici festi adjectione inseribatur. Sicubi vero festus Beati Nicolai dies supradictus, ex fidelium devotione, seu consuetudine, praepcepto, aut indulto Apostolico, majori aliqua celebrari consueverit observantia, ea omnino ibidem retineatur.

§. 5. Mandantes omnibus Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, ceterisque Ecclesiarum Praelatis in toto Orbe terrarum constitutis, ut faciant in suis quisque Ecclesiis, Provinciis, Civitatibus, & Diocesis, praesentes nostras literas solemniter publicari, & ab Ecclesiasticis personis secularibus, & quorumvis Ordinum regularibus omnino observari, quamvis in ultimis Breviarii, & Missalis reformationibus adnotatio hujus solemnitatis posita non fuerit.

§. 6. Volumus quoque, ut praesentium exemplis &c.

Datum Romae apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicae, millesimo quingentesimo octuagesimo quinto, 10. Kal. Jan., Pontificatus nostri Anno I.

XXVI.

Contra exercentes artem Astrologiae judiciariae, & alia quaecumque divinationum genera, librosque legentes, vel tenentes.

De ejusmodi divinationum, ac sortilegiorum materia extant plures Praedecessorum Constitutiones indicatae in Const. I. Innoc. VIII. Summis Tom. III. Par. III. fol. 191.

SIXTUS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam

§. 1. Caeli, & Terrae Creator Deus, quem unum Omnipotentem corde credimus ad justitiam, & ore confitemur ad salutem, et si homini, quem ad imaginem, & similitudinem suam creavit, mentem dederit, quae non solum divino fidei lumine illustrata, mysteria illa cognosceret, quae humanam intelligentiam superant, sed etiam naturae suae vi magno licet cum labore, praeclara multa investigaret, atque intelligeret, tamen ut superbum animal homo non altum saperet, sed timeret, & immensam Auditoris sui majestatem humi stratus veneraretur, sibi soli eorum, quae eventura sunt, scientiam, & futurarum rerum cognitionem reservavit. Solus enim ipse, cujus oculis omnia nuda, & aperta sunt, & ad intimas hominum cogitationes penetrat, & consequenter eorum actiones intuetur, solus ip-

Praelatis in-jungit, ut observari faciat.

Transmissis credi jubet.

Dat. P. An. I. 23. Decemb.

Multa mala proveniunt ex arte Astrologiae judiciariae, Magice, Negro-mantie & similibus.

fe,

se, qui vocat ea quae non sunt, tamquam ea quae sunt, omnia praesentia, & ante oculos posita habet, solus denique omnia, & singula quaecumque totius temporis decursu, & saeculorum aetatibus futura sunt, ab omni aeternitate novit, & admirabili providentia disposuit, quae non modo humanae mentis imbecillitas ignorat, sed nec demones ipsi praesentire possunt. Quare idolorum in futuris annunciandis falsitatem, & imbecillitatem, & eorum, qui eis cultum adhibebant, vanitatem irridet Spiritus Sanctus apud Isaiam illis verbis. Annunciate quae ventura sunt in futurum, & sciemus, quia Dii estis vos: & in novo testamento Christus Dominus discipulorum suorum de futuris eventibus paulo cupidius inquirentium interrogationem gravi illa responsione retudit, quae etiam omnium fidelium suorum curiositatem coercuit. Non est vestrum scire tempora, vel momenta, quae Pater posuit in sua potestate. Nec vero ad futuros eventus, & sortuitos casus praenoscendos (futuris eventibus ex naturalibus causis necessario, vel frequenter provenientibus, quae ad divinationem non pertinent, dumtaxat exceptis) ullae sunt verae artes, aut disciplinae, sed fallaces, & vanae improborum hominum astutia, & demonum fraudibus introductae, ex quorum operatione, consilio, vel auxilio omnis divinatio dimanat, sive quod expresse ad futura manifestanda invocentur, sive quod ipsi pravitate sua, & odio in genus humanum, occulte etiam praeter hominis intentionem se ingerant, & intrudent vanis inquisitionibus futurorum, ut mentes hominum perniciosissimis vanitatibus, & fallaci contingentium praenunciatione implicentur, & omni impietatis genere depraventur. Quae quidem ipsi cognita sunt, non divinitate aliqua, nec vera futurarum rerum scientia, sed naturae subtilioris acumine, & aliis quibusdam modis, quos hominum obtusior intelligentia ignorat. Quamobrem dubitandum non est, in hujusmodi futurorum contingentium, & sortuitorum eventuum inquisitione, & praecognitione, diaboli operationem se fallaciter immiscere, ut sua fraude, ac dolis miseros homines a via salutis avertat, & laqueo damnationis involvat. Quae cum ita sint, nonnulli haec fideliter, & religiose, ut debent, non attendentes, sed curiosa sectantes, graviter Deum offendunt, errantes ipsi, & alios in errorem mittentes: tales in primi sunt Astrologi olim Mathematici, Genethliaci, & Planetarii vocati, qui vanam, falsamque syderum, & astrorum scientiam profitentes, divinae dispositionis ordinationem suo tempore revelandam praevinire audacissime satagentes, hominum nativitates, seu genituras ex motu syderum, & astrorum cursu metiuntur, ac judicant futura, sive etiam praesentia, & praeterita occulta, atque ex puerorum ortu, & natali die, sive quavis alia temporum, & momentorum vanissima observatione, & notatione, de uniuscujusque hominis statu, conditione, vita cursu, honoribus, di-

vitiis, sobole, salute, morte, itineribus, certaminibus, inimicitiis, carceribus, caedibus, variis discriminiis, aliisque prosperis, & adversis casibus, & eventibus praecognoscere, judicare, & affirmare temere praesumunt, non sine magno periculo erroris, & infidelitatis; cum S. Augustinus praecipuum Ecclesiae lumen, cum, qui haec observat, qui attendit, qui in domum recipit, qui interrogat, Christianam fidem, & baptismum praevaticasse affirmet, ut illos merito Apostolus arguat, atque inceptis illis verbis: Dies observatis, & mensis, & tempora, & annos, timeo vos ne forte sine causa laboraverim in vobis. Hi igitur levissimi, & temerarii homines in miserandam animarum suarum ruinam, grave fidelium scandalum, & Christianae fidei detrimentum, futuros rerum eventus, & quaecumque prospere, vel adverse obventura sunt, ac actus humanos, ea denique quae ex libera hominum voluntate proficiscuntur, astris, syderibusque adscribunt, eisque eam facultatem, vim, seu virtutem, & efficaciam tribuunt significandi futura: & ad praecognita ita inclinandi, ut sic omnino, nec aliter eventura sint, atque ob eam causam de iis rebus omnibus judicium facere, prognostica, praedictiones, & praecognitiones sibi assumere, & palam venditare non dubitant; quibus pauci rudes, & imperiti, aliisque nimis creduli, & imprudentes tantam fidem praestant, ut ex hujusmodi judiciorum, & praedictionum praescripto, aliquid certo esse credant, aut sperent: quorum sane, & mendacium Magistro temeritas, & infelicitium discipulorum credulitas magnopere deploranda est, qui vel divinis literis admoniti non intelligunt hominis praestantiam, cui Coeli, & Stellae, & clarissima Coeli sydera, Sol, & Luna, Deo ita disponente, non imperant, sed inserviunt, sic enim Moyses populum Dei, ut hunc errorem caveret, praemonebat. Ne forte elevatis oculis ad Coelum, videas Solem, & Lunam, & omnia astra Coeli, & errore deceptus adores ea, & colas, quae creavit Dominus Deus tuus in ministerium cunctis gentibus, quae sub Coelo sunt. Sed quid sydera mirandum est homini servire? nonne nobilissima intelligentiae Angeli ipsi, omnes sunt administratorii spiritus, in ministerium missi propter eos, qui hereditatem capiunt salutis? nam rationales oves, ita diligit Deus, ut non solum Episcopos, quemadmodum a S. Ambrosio scriptum est, ad tuendum gregem ordinaverit, sed etiam Angelos destinaverit. Praclare etiam, S. Hieronymus: Magna dignitas animarum, ut unaquaeque habeat ab ortu nativitatis in custodiam sui Angelum delegatum. Quod si Angeli homines custodiunt, quid adversus Angelorum custodiam, & tutelam astra moliri, aut efficere poterunt, quae cum ipsis Angelis nullo modo sint comparanda? Nec sane hoc loco praetereunda est eximii Ecclesiae Doctoris, & Beatissimi Pontificis Magni Gregorii sententia, qui Priscillianistas haereticos unumquemque hominem sub

Bull. Rom. Tom. IV. Par. IV.

Z

Con-

Constitutionibus stellarum nasci putantes, magno rerum, & verborum pondere confutat. Absit, inquit, a fidelium cordibus, ut aliquid esse Fatum dicant, vitam quippe hominum solus hanc conditor, qui creavit, administrat, neque enim propter stellas homo, sed stella propter homines facta sunt, etsi stella fatum hominis esse dicitur, ipsis suis ministeriis subesse homo perhibetur. Utinam infani homines hac saperent, & intelligerent, ac Dei monitis obtemperarent in Levitico dicentis. Non declinetis ad Magos, nec ab Ariolis aliquid sciscitemini, ut polluamini per eos. Neque enim quæ Christiana, & vera pietas repellit, ac damnat, tanto studio investigarent, iisdemque misere se decipi, atque irretiri paterentur. Sunt etiam inanes quidam homines, & curiosi, vel impii, & irreligiosi, qui futurarum, & occultarum aliarum rerum notitiam adeo anxie habere student, ut ob eadem prænoscentia, & investiganda in divina legis offensionem multipliciter incurrant. Alii enim Geomantia, Hydromantia, Aeromantia, Pyromantia, Onomantia, Chiromantia, Negromantia, aliisque fortilegiis, & superstitionibus, non sine Demonum saltem occulta societate, aut tacita pactione operam dare, seu illis, ac fortibus illucitis taxillorum, granorum triticeorum, vel fabarum jactu uti non verentur. Alii vero aliquas pristinæ, & antiquatæ, ac per Crucis victoriam prostratæ idolatriæ reliquias retinentes, quibusdam auguriis, auspiciis, similibusve signis, & vanis observationibus ad futurorum divinationem intendunt. Alii autem sunt, qui cum Morte foedus ineunt, & pactum faciunt cum Inferno, qui similiter ad occultorum divinationem, ad inveniendos thesauros, vel ad alia facinora perpetranda, etiam expressa cum Diabolo pactione facta, in manifesta suarum perniciem animarum, nefarias magicæ artis incantationes, instrumenta, & veneficia adhibent, circulos, & diabolicos characteres describunt, Demones invocant, aut consulunt, ab eis responsa petunt, aut accipiunt, eis preces, & thuris, aut aliarum rerum suffimenta, seu fumigationes, aliave sacrificia offerunt, candelas accendunt, aut rebus sacris, vel Sacramentis, aut Sacramentalibus sacrilege abutuntur, adorationis, genuflexionis, aut quævis alia impietatis obsequia præstant, cultum venerationemve tribuunt; aut annulum, vel speculum, aut parvas phyalas sibi fabricant, aut fabricari curant ad Demones in eis alligandos, seu includendos, ut putant, ad responsa ab ipsis inde petenda, aut habenda. Alii præterea etiam in corporibus obsessis, vel lymphaticis, & phantasticis mulieribus Demones, de futuris, vel occultis rebus, aut factis exquirunt, ut merito ab eis, quos Dominus in Evangelio tacere imperavit, vanas mendacesque referant responsiones. Alii quoque præstigiatores, frequentius vero mulierculæ quædam superstitionibus deditæ, in phyalis, seu vasculis vitreis aqua plenis, vel in speculo

accensis candelis, etiam benedictis sub nomine Angeli Sancti, & Albi, Diabolum omnium malorum fatorem supplices adorantes, vel in unguibus, aut palma manus, quandoque etiam oleo perunctis eundem omnium fallaciarum Architectum orant, ut similiter futura, vel occulta quævis per spectra, & apparentes imagines, seu phantasticas visiones sibi ostendat, aut ab eodem patre mendacii Diabolo aliis incantationibus, aut variis superstitionis observationibus, futurorum, & occultorum hujusmodi veritatem quærunt, & hominibus prædicere contendunt. Quorum omnium, quos supra enumeravimus consimilis impietas parem exitum habet, nimirum, quod Demonis præstigiis, ac dolis, tum qui divinant, tum qui divinationem expetunt illusi, ac delusi miserime reperiuntur. Itaque cum futuros eventus in seipsis considerare, antequam fiant, sit Dei proprium, illud necessario consequitur, ut Astrologi, & alii prædicti, qui hujusmodi futura prænuñciare, aut prænoscere quocumque modo, nisi Deo revelante audent, injuste, atque impudenter, quod Dei est, sibi assumant, & usurpent. Sic fit, ut dum ab eis, quod solius est Creatoris, perperam creaturis tribuitur, divina majestas graviter lædatur, fidei integritas violetur, & animabus pretioso Christi Sanguine redemptis, peccatis, atque exitium importetur.

§.2. Et licet jampridem regulis Indicis librorum prohibitorum ex decreto Sacri Generalis Tridentini Concilii confecti, illud inter cetera constitutum fuerit, ut Episcopi diligenter providerent, ne hujusmodi Astrologiæ judicariæ libri, tractatus, & indices legerentur, vel haberentur, qui de futuris contingentibus successibus, fortuitive casibus, aut iis actionibus, quæ ab humana voluntate pendent, certo aliquid eventurum affirmare audent, præmissis tamen judiciis, & naturalibus observationibus, quæ navigationis, agriculturæ, sive medicæ artis juvanda gratia conscripta fuissent. Libros vero omnes, & scripta Geomantia, Hydromantia, Chiromantia, Negromantia, sive in quibus continentur fortilegia, veneficia, auguria, auspicia, incantationes artis magicæ, profus reiici, & aboleri curarent. Non tamen errorum, corruptelarum, delictorum, & abusuum prædictorum extirpationi usque adeo provisum est, quin etiam adhuc in nonnullis locis, & apud plurimos curiosius vigeant, cum valde frequenter, detectis diaboli insidiis, divinationum, fortilegiorum, & variarum superstitionum omnia plena esse in dies detegantur.

§.3. Nos igitur, qui pro nostro Pastoralis Officii munere fidei integritatem inviolatam conservare debemus, & animarum salutem prospicere, quantum divina gratia adiutrice possumus, ex paternæ caritatis visceribus optamus, damnantes, & reprobantes omne genus divinationum, quæ diabolo auctore ad fidelium deceptionem prædictis curiosis, vel perditis hominibus fieri

Ordinariis ideo iustum, fuit, ut ejusmodi artis, & libros extirperent, sed extirpatio per facta non fuit.

Hic itaque Pontifex Astrologos, Mathematicos, Divinatores, &c. ab Ordinariis, & ab Inquisitoribus severe coerceri mandavit.

fieri solent. Cupientes præterea sanctam illam Christianam Religionis simplicitatem, præsertim ubi agitur de summa Creatoris Dei potestate, sapientia, & providentia, ab omni erroris labe integram atque incorruptam, ut par est, retineri. Volentes quoque prædictæ falsæ credulitati, ac hujusmodi illicitarum divinationum, & superstitionum, detestabili studio, & execrandis flagitiis, atque imparitibus occurrere, ut de Christiano populo merito dici possit, quod de antiquo Dei populo scriptum est. Non est augurium in Jacob, neque divinatio in Israel: hac perpetuo valitura Constitutione, Apostolica auctoritate statuimus, & mandamus, ut tam contra Astrologos, Mathematicos, & alios quoscumque dictæ judicariæ Astrologiæ artem, præterquam circa agriculturam, navigationem, & rem Magicam in posterum exercentes, ut facientes judicia, & nativitates hominum, quibus de futuris contingentibus successibus, fortuitive casibus, aut actionibus ex humana voluntate pendentibus aliquid eventurum affirmare audent, etiam si id se non certo affirmare asserant, aut professentur, quam contra alios utriusque sexus, qui supradictas damnatas, vanas, fallaces, & perniciosas divinandi artes, sive scientias exercent, profitentur, & docent, aut discunt, quive hujusmodi illicite divinationes, fortilegia, superstitiones, veneficia, incantationes, ac præmissa detestanda scelera, & delicta, ut præfertur, faciunt, aut in eis se quomodolibet intromittunt, cujuscumque dignitatis, gradus, & conditionis existant, tam Episcopi, & Prælati, Superiores, ac alii Ordinarii locorum, quam Inquisitores hereticæ pravitatis ubique gentium deputati, etiam si in plerisque ex his casibus antea non procedebant, aut procedere non valebant, diligentius inquireant, & procedant, atque in eos severius canonicis poenis, & aliis eorum arbitrio animadvertant.

§.4. Prohibentes omnes, & singulos libros, opera, & tractatus hujusmodi judicariæ Astrologiæ, Geomantia, Hydromantia, Pyromantia, Onomantia, Chiromantia, Necromantia, Artis Magicæ, aut in quibus fortilegia, veneficia, auguria, auspicia, execrabiles incantationes, ac superstitiones continentur, ac ut supra in memorato Indice interdictos sub censuris & poenis in eo contentis a quibuscumque Christianis legi, aut quomodolibet retineri, sed illos Episcopis, & Ordinariis locorum, vel Inquisitoribus prædictis presentari, & consignari debere. Et nihilominus eadem auctoritate statuimus, mandamus, ut contra scienter legentes, aut retinentes libros, & scripta hujusmodi, seu in quibus talia continentur, similiter iidem Inquisitores libere, & licite procedant, ac procedere, & poenis condignis punire, & coercere possint.

§.5. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Librosque hujusmodi artem, & retineri vetat.

Clausula derogatoria.

§.6. Ut autem presentes nostræ literæ ad communem omnium notitiam facilius deducantur, jubemus illas in valvis Basilicarum S. Joannis Lateranen., & Principis Apostolorum de Urbe, ac in acie Campi Floræ affigi, seu appendi, eisque detractis, ipsarum exempla etiam impressa eisdem in locis affixa relinqui.

§.7. Et insuper universis, & singulis Venerabilibus Fratribus nostris Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, Episcopis, locorum Ordinariis, & Prælati, necnon Inquisitoribus hereticæ pravitatis ubilibet constitutis, per hæc committimus, & in virtute sanctæ obedientiæ districte precipiendo mandamus, ut per se, vel alium, seu alios eisdem presentes literas, postquam eas receperint, seu earum notitiam habuerint, in suis, & singulis Parochialibus Ecclesiis, dum in eis populi multitudo ad divina convenerit, deinde vero semel in anno, & quoties eis expedire videbitur, vulgari sermone publicent, aut publicari faciant.

§.8. Quia vero difficile foret &c. Nulli ergo &c. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo octuagesimo sexto, Nonis Januarii, Pontificatus nostri Anno I.

XXVII.

Quælibet proprietates in Congregatione Canoniorum Regularium Sancti Georgii in Alga Venetiarum interdicitur.

SIXTUS PAPA QUINTUS
Ad perpetuam rei memoriam.

Pro Pastoralis Officii. Nobis divinitus commisso, præcipua semper sollicitudine intendimus, ut Religiosi, & Claustrales Viri, qui tamquam scintilla fulgere, & in arundinetis hujus sæculi discurre debent, non tantum juxta præscriptam regularis discipline observantiam cum omni castitate, paupertate, & obedientia sobrie, juste, & pie Creatori nostro famulentur, sed ita etiam luceat lux eorum coram hominibus, ut alii in omnibus ipsorum operibus Patrem nostrum, qui in Cælis est, glorificare possint.

§.1. Sane cum, licet Nobis innotuit, inter plures Canonicos, seu fratres Congregationis Sancti Georgii in Alga Venetiarum Ordinis Sancti Augustini contra expressum paupertatis votum, quod Deo in emissionem professionis, disertis verbis præstiterunt, detestandi abusus irrepserint, habendi proprium, & retinende proprietatis plerumque etiam male acquiritorum bonorum, & pecuniarum. Nos huic tanto malo quantocius occurrere cupientes extirpanti omnino abusum hujusmodi volumus, ut ita Dei honori, & dictorum fratrum animarum salutem consulatur, ac simul etiam provideatur pluribus necessitatibus, præsertim vero dissolutioni æris alieni, quo ipsa Congregatio universa gravata est, non tam

Justo publicandi in U. be

Ex extra.

Fides exemplorum.
Dat. P. An. I.
9. Januarii.

Ex Regest. in Secret. Brv.

Procedimus.

Inter alios abusus propter quos inter Canonicos hujus Congregationis irrepserat.

injuria temporum, quam culpa eorum, qui dum diversa munera obierunt, proprium luctum publicae utilitati anteposuerunt, aut sibi usurparunt, quae communia erant, aut etiam neglexerunt.

§.2. Itaque, tradita Nobis Apostolica potestate, universos, & singulos ejusdem Congregationis Fratres, seu Canonicos, ac Priores etiam generales privato, & proprio rerum, bonorumque omnium mobilia, & semoventium dominio, usu, usufructu, possessione, proprietate, ac etiam pecuniis, & quocumque peculio quomodolibet acquisitis, vel obventis perpetuo privamus, dictaque possessione amovemus, ac privatos, & amotos nunciamus, eademque supradicta in cujusque Domus, cujus Canonici, seu Fratres illa haecenus detinuerint, communes usus convertenda concedimus, Juraque, & actiones, ac facultates exigendi quascumque pecunias, necnon census, redditus, aut pensiones annuas tam quoad fructus ipsos, & census antiquitatis provenientes, quam quoad sortem ipsam principalem, seu capitalem, ac denique nomina debitorum, seu certos redditus Domorum singularium, quae taxa appellatur, cuilibet Canonico, vel Fratri privatim competentia quovis praetextu, colore, vel titulo, etiam oneroso, ac ratione sumptuum factorum pro communi utilitate, vel necessitate urgenti Domus alicujus seu totius Congregationis, cui forsitan aliquis de eorum propriis redditibus subvenit, aut pecunias mutuas dedit, ac in eandem impenarum compensationem, & solum auctoritate quovisque Superiorum, etiam generalis Prioris, vel Capituli item generalis sigillatim assignata, & delegata, vel alias quocumque modo, causa, vel occasione cuivis eorum concessa ab ipsis singularibus personis ad commune aerarium ejus Domus, cui eadem persona fuerint adscriptae transferimus.

§.3. Ac omnia, & quaecumque privilegia, dispensationes, licentias, permissiones, Indulta tam Apostolica, quam dictorum Superiorum etiam Generalis Prioris, vel Capituli auctoritate, etiam per viam contractus, assignationis, vel obligationis, & ratione expensarum, vel alias ex necessaria causa, & quocumque pii Officii intuitu super dictis bonis, pecuniis, rebus, privatis habendis, utendis, fruendis, ac Juribus, & actionibus prosequendis, ac nominibus, seu taxis ad proprium commodum exigendis cuicumque Canonico, vel Fratri etiam sapius concessa, confirmata, & innovata, quibuscumque clausulis, & decretis suffulta, etiam Juramento roborata, quorum tenores, pro expressis habemus, simili auctoritate revocamus, cassamus, & annullamus, irritaque, & invalida esse, & nemini impofterum prodesse volumus.

§.4. Prohibentes omnino ne quis Frater, vel Canonicus ejusdem Congregationis quocumque Officio, vel dignitate etiam Prioris generalis fungens tam praemissorum

rum praetextu, quam inveterata, ac etiam a primava institutione, & fundatione Congregationis introductae, & continuata consuetudinis, quae corruptela potius voto contraria censenda est, proprium quidquam, aut peculiare habeat, ac a ceteris separatim sibi vindicet, aut possideat nomina debitorum, seu taxas, aut redditus assignatos praedicta ne exigat, neve ea imposturam cuiquam sigillatim percipienda, & exigenda assignentur, neve prorsus tales licentiae, seu permissiones seorsum ab aliis aliquid proprium habendi, per quoscumque dictae Congregationis superiores, aut etiam per praedictum Capitulum generale alicui unquam concedantur, neque assignationes, licentiae, Indulta, aut permissiones ipsae valeant, aut vires, seu effectum habeant.

§.5. Ceterum statuimus, ut omnia omnibus communia, & indivisa sint tamquam veros, & unanimis Fratres Christiana, & religiosa charitate conjunctos, sublata prorsus omni differentia, sicut inter illos mei, & tam nullum sit omnino discrimen.

§.6. Atque ad hunc effectum praecipimus, & mandamus, ut praedicta bona, res, pecuniae, & nomina, seu redditus assignati vel taxa, & aliae omnia, & quaecumque, unicuique sigillatim, etiam intuitu personae donata, vel relicta, aut undecumque etiam propria industria, & labore acquisita, necnon census, & redditus annui, etiam super bonis stabilibus specificata, & in scriptis redacta quantitate, & summa tam ipsorum censuum, & reddituum annuatum debitorum, quam sortis, praetii, seu capitalis, cujus ratione debentur, & fundi, seu rei immobilis super qua impositi sunt, nomina denique omnium creditorum, & debitorum similiter descripta per singulos Fratres, seu Canonicos tam in domibus, quam in Villis, & membris, aliisque locis degentes, qui aliquid tale privatim habuerint, Priori, & Deputatis ad hoc congregandis in unaquaque Domo atque invicem per ipsos Priorem, ac Deputatos, & si ipsi quocumque quidpiam hujusmodi separatim haecenus detinuerint, aliis, qui per reliquos Fratres, seu Canonicos ejus Domus communi consensu ad id delecti erant, cum primum praesentes literae in ipsa Domo publicatae fuerint, nulla interposita mora, 24. horarum intervallo exhibeantur, & quoad Dominium, possessionem, & usum, re ipsa, & cum effectu non autem siste, & perfunctorie in commune conferantur, tradantur, consignentur, ac unusquisque eorum omni, & cuicumque Juri, & actioni, ac facultati exigendi census, nomina debitorum, seu taxas, aut redditus hujusmodi sibi nominatim, ut praesertim, assignata in usum, favorem, commodum, & utilitatem communem ipsius Domus, cujus Canonicus, seu Frater fuerit, expressis item in specie, & palam descriptis illorum quantitate, & circumstantiis universis libere cedat, & renunciet, ea omnia in tuto loco communiter a Priore, & Fratribus cuicumque Domus desi-

Omnia communia esse praecipit.

Census, assignationes &c. Priori cuicumque Domus traditur, qui nequeat eorumdem exactorem committere possessoribus.

Omnia super hoc privilegia Dispensationes &c. irritat.

Generali, & Capitulo quicumque in contrarium licentiam concedendi admittit facultate.

designando actu, & re ipsa deponantur, amotis omnino, & abdicatis a detentione, seu custodia, & facultate exigendi, & communi nomine continuanda rerum, bonorum, & pecuniarum eorundem illis fratribus, seu Canonicis, in quorum potestate prius tamquam propriis erant, quibus perfectis, statim unusquisque Prior cujuslibet Domus Generalis Priorum de his omnibus diligenter certiore faciat, transmissis ad eum Inventario, in quo praemissa omnia antea privatim retenta, deinde vero in communi collata, descripta sint.

§.7. Demum ipse Prior Generalis vicem, & vestitum, & quantum rei conventus praesens necessitas videbitur postulare, cuicumque Canonico, seu Fratri, congrue suppeditare curet, id autem omne, quod reliquum erit, in extinctionem aris alieni quo singula Domus, vel tota Congregatio communiter obstricta est, convertatur, aut ipsis Domibus vel universae Congregationi ad communes usus, & necessitates sublevandas perpetuo applicetur, ac tandem in proximo sequenti Capitulo generali illorum omnium ac etiam universae administrationis sive publicae, & privatae rationem reddere teneatur.

§.8. Quicumque autem his literis non continuo obtemperaverint, vel ante illarum publicationem, pecunias, & alia praedicta occultaverint, sive intra, vel extra Domos praedictas deposuerint, aut extraneis personis etiam laicis tradiderint, aut etiam in piis causis converterint, aut pio alicui loco assignaverint, quique alios Canonicos, seu Fratres inobedientes non statim Superioribus, ut supradictum est, denunciaverint, in poenam privationis dignitatum, & Officiorum suorum incidant, & ad ea impostorem obtinenda, inhabiles, & infames censentur, & pro crimine tamquam fures severe puniantur; prout Nos ex nunc illos privatos, inhabiles, & infames declaramus, & in eos singulos excommunicationis sententiam ferimus eo ipso, a qua non nisi in mortis articulo constituti ab alio quam Romano Pontifice absolutionis beneficium valeant obtinere.

§.9. Decernentes irritum, & inane si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§.10. Non obstantibus praedictis ac nostra de non tollendo Jure quaesito, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac ejusdem Congregationis juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, & quibuslibet privilegiis, & literis Apostolicis Generalibus, vel Specialibus dictae Congregationi, illiusve singularibus personis, & aliis Ordinibus, ad quorum instar gratiarum hujusmodi, quorum forte participes effecti sunt, quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis, quorumcumque tenores existant, per quae praesentibus literis non expressa, vel totaliter non inserta effectus earum impedire valeat quo-

Prior vero Generalis singulis submittet secundum necessitatem reliquum in bonum totius Congregationis cedat.

Per se contra inobedientes statuit.

Præsentium litterarum firmitas.

Derogatio contrarium.

modolibet, vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus ad verbum habenda sit in nostris literis mentio specialis. Quae omnia nolumus cuiquam adversus praedicta in aliquo suffragari.

§.11. Ceterum, ut haec literae amplius innotescant, volumus, ut earum exempla unusquisque Prior in ea Domo, cui praesertim, quamprimum Fratribus, seu Canonicis omnibus simul congregatis publicet, ipsaque exempla manu alicujus Notarii publici subscripta, & sigillo persona in dignitate Ecclesiastica constituta munita, eandem prorsus fidem ubique faciant tam in iudicio, quam extra illud, quam ipsae praesentes facerent, si essent exhibitae, vel ostensa.

Datum Romae apud S. Petrum, sub Annulo Piscatoris die 8. Januarii 1586. Pontificatus nostri Anno I.

XXVIII.

Quod Festum S. Antonii Lusitani, de Padua nuncupati, sub die 13. mensis Junii duplici officio de cetero celebretur.

Hunc Sanctum Canonizavit Gregor. IX. ejusque festivitatem instituit in ejus Constitutione XXXI. Cum dicant Tom. III. fol. 271.

SIXTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Immensa divina sapientiae altitudo, cuius inscrutabilia sunt iudicia, dignata est olim per Prophetam revelare, Deum in Sanctis suis laudari velle. Quod Nos ad eorundem Sanctorum memoriam debita solemnitate celebrandam eo magis invitata, quia dum eorum merita recensentur, virtutum quoque exempla fidelibus imitanda proponantur, ut per ea fideles ipsi gradientes, ad caelestem beatitudinem eorundem Sanctorum suffragiis adjuti facilius valeant pervenire.

§.2. Quapropter Nos considerantes quod inter multos sanctitate, & doctrina praecellosos viros, qui S. Francisci vestigia secuti fuerunt, Beatus Antonius Ulyxbonensis, Patavinus nuncupatus, eximiae sanctitatis vir fuit, qui ab incunte aetate mundum, ejusque illecebras veluti venenum aspidum fugiens, Deo se dicavit, ipsiusque Seraphici Francisci institutum, magna cum spe, desiderioque martyrii religiose est complexus, in suscepta vitae disciplina progrediens, cooperante Domino, mundi, carnis, & diaboli humani generis hostium egregiis dimicationibus triumphum reportavit, divina praeterea imbutus sapientia, multisque, variisque Provinciis peragratis, maxima hominum ab eo, qui lux via, veritas, & vita est, aberrantium copia praeclearis Christianarum virtutum exemplis illustravit, ac verbi Dei, quod velut imber de Coelo descendens, terramque inebrians facit eam germinare, pia, fecundaque praedicatione mentes hominum salutaribus praecipis fecunda-

Fides exemplis danda.

Dat. die 8. Januar. 1586. An.I.

Exordium.

S. Antonii de Padua merita, & laudes recensentur.

cunda-